UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Edicto diui adriani tolle[n].

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

1 dum Dyn. ¶ †Quero hic dicitur de hereditate paterna. quid de materna? Gl. dicit, quod ille qui repudiauit, poteſt reuocare intra annum, vt ff. ad tertul. l. filij. communiter tenemus cõtrarium nam ibi loquitur quãdo non repudiauit, ſed dixit, nolo adire, que verba ſunt extenſiua, ⁊ inducunt repudiationem curſu anni. Secus ſi ſimpliciter repudiaret, vt vidiſtis ſ. de iur. ⁊ fac. ign. l. ij.
2 ¶ †Item quero quid in filio emancipato. Glo. tua dicit idem, vt ff. de col. bo. l. nonnunquam. Veritas eſt in contrarium, vt l. iij. de iur. ⁊ fac. igno. Non obſt. l. nonnunquam, quia ibi non loquitur in repudiatione, ſed in eo qui nolebat adire, vt ibi dixi. Quero,
3 hic loquor de hereditate paterna, †quero quid in hereditate auita. Gloſſ. videtur dicere idem, vt d. l. nonnunquam. de coll. bo. ⁊ ego idem teneo, quia l. ſi quis. ff. de iur. deli. loquitur generaliter in quolibet ſuo, vt ibi plene dixi, ⁊ materiam huius l. explicaui tibi, ergo dic vt ibi.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Si quis. An iſta facultas reuocandi tranſmittatur ad heredes, vide Alex. in l. ſi filius qui patri. ff. de vulga. ⁊ pupillate Jaſ. in l. qui ſe patris. C. vnde li. ⁊ hic Aret. in l. ventre. de acquir. hered. quod ad inducendum hanc reuocationem abſtentionis ſufficiat actus qui fieri non poteſt contra ius ⁊ nomen heredis, non autem requiritur expreſſa reuocatio. Vide Alexan. ⁊ Mod. in l. j. ſ. de iure deliberandi contra Ange. ⁊ Pau. de Caſtr. Item an poſt terminum poteſt reuocari quantum ad legitimam vide Alexan. in l. quia poterat. ad Trebellia.

Quemadmo. teſta. ape. &c. Rub. XXXII.

LEX I.

a **Vt teſtamentum.** Teſtamentum[a] petitur aperiri, per officium iudicis, hoc dicit. Materiam huius l. dic vt tibi dixi s. de edend. l. prima.

ADDITIO.

a Teſtamentum. Adde quod Pau. de Caſt. hic dicit quod notarius rogatus de teſtamento nũcupatiuo poteſt compelli per iudicem oſtendere teſtamentum illis qui petunt ſi eſt retinens, dũmodo iurent quod putant ſua intereſſe ⁊ allegent aliquã iuſtam cauſam, ita quod non petunt animo calumniandi vt j. eo. l. iij. ⁊ dabitur eis particule copia pertinentis ad eos, vt lege iij. ⁊ iiij. de fi. inſtr. ⁊ hoc quia putat habere locum ſaltem vtile remedium huius edicti, cum ſit eadem ratio.

LEX II.

1 ☞ Quando teſtamentum in ſcriptis aperitur, teſtes adhiberi debent, ſi haberi poſſunt.
5 Teſtamentum in ſcriptis, quam fidem faciat, ſi teſtes ſunt mortui, vel aliter haberi non poſſunt.

Teſtamenti. Teſtamentum debet aperiri ſecundum conſuetudinẽ fori, vbi it apertio ⁊ abſẽtibus teſtibus fit corã viris honeſtis.
1 hoc dicit. †Ad euidentiam debes ſcire quod aliud eſt publicare de quo loquitur l. publicati. ſ. de teſtam. aliud eſt aperire, de quo
2 loquitur hic. †Primo quero hic vtrum teſtes quãdo apertio fit, debeant adhiberi, certe ſic ſi poſſunt haberi, vt l. ſed ſi qs ex ſigna
3 torib⁹. ff. eo. tit. ¶ †Quero quid ſi teſtes haberi nõ poſſunt, quia mortui ſunt. Reſpond. iſtud non probat aliquid, quia eſt priuata ſcriptura. vide gl. videte, vt alias dixi vobis, teſtamentum factum in ſcriptis antequam veniant teſtes, ⁊ cognoſcant ſua ſigilla, ⁊ deponant ſe interfuiſſe, eſt priuata ſcriptura, ⁊ nihil pbat: ſed poſtq̃ teſtes venerint, ⁊ fuerit facta publicatio ſcdm formam l. publicati. ſ. de teſt. tunc ſemper probat. Predicta ſunt vera, ſi teſtamentũ eſt ſcriptum manu priuata, ſecus ſi manu publica, li
4 cet ſit i ſcriptis, vt ff. eo. l. tabularũ. †Vltimo not. qd i ſolẽnitate te
a ſtamentorum inſpicitur locus,[a] in quo ſit ille actus, de cuius ſolennitate queritur. Dixi plene in repetitione l. cũctos populos. ſ. de ſum. tri. ⁊ fid. cath. Dixi etiam ſ. de teſta. in l. ſi non ſpeciali.

ADDITIO.

a ¶ Inſpicitur locus. Adde qd Bal. ⁊ Ange. tangunt an in teſtamentis cõditis extra romanum imperiũ requirantur ſeptem teſtes prout requirunt ll. romanorum, ſi teſtator erat ſubiectus ro. imperio, an vero ſufficiat eſſe ſeruatos mores illius loci. Bar. in l. qui a latronib. de teſt. dicit qd teſtamentum factũ in loco hoſtili Rom. imperij, vt inter ſaracenos, non valeret ſcdm illas cõſuetudines, niſi ſolennitas iuris, ciuilis perficeret. Sed Bald. dicit hic ſe conſuluiſſe ſuper quodã teſtamento facto inter ſaracenos dummodo habeat illa que ſunt de iure gẽtiũ qd vbique viget q2 ius gentium vbique eſt bonum ⁊ equũ. Et cum hoc trãſit Pau. de Caſtr. nec alle; conſ. Ego inueni vbi ipſe Bald. conſuluit ſuper quodam teſtamento facto in damaſco a quodã anchonitano cum ſex teſtib. vbi dicit primo videri qd teſtamentum valeat, deinde domi. Jaco. de Are. ⁊ Old. dicunt qd aduena, q2 caſu inter fideles teſtatur, debet ſm ius Ro. teſtari, ſi de imperio Ro. eſt. Ideo hũc paſſum dimitto, ⁊ dico qd vbi negatur teſtamẽtum factum, non ſufficiunt ſex teſtes, nec quo ad teſtamentũ, nec quo ad legata teſta. ⁊c. latius ibi vide, ſcilicet conſi. clxiij. iij. li. incipi. in Chriſti nomine, in damaſco non ſeruatur ius Romanum.

LEX III.

Ejus quod. Facienda eſt copia eius partis teſtamenti que pertinet ad petentem ſine die ⁊ conſule. hoc dicit.

LEX IIII.

Codicillos. Codicilli petuntur aperiri eodem modo, quo teſtamenta. hoc dicit.

De edict. diui Adria. tol. Rub. XXXIII.

¶ Poſt apertum teſtamentum, ⁊ aditam hereditatem, petit ſcri
a ptus heres ſe mitti in poſſeſſionem, qd olim fiebat ex edicto diui Adria. quod eſt ſublatũ, ideo ponitur hic tit. de edi. diui Adria. toll. ⁊ quemadmodum ſcriptus heres in poſſ. mittatur.

ADDITIO.

a POMA. ¶ De edicto. Adita hereditate reſtat, vt heres inſtitutus mittatur in poſſeſſionẽ rerũ hereditaria. ⁊ ſuper tali miſſione tractat edictum diui Adria. toll. Imperator tamẽ nõ ponit hic de cõſeruando, ſed tollẽdo, dicebat, niſi ſcriptus heres poſtulaſſet ſe mitti in poſſeſſionẽ, nõ aliter fieri, niſi republice daretur viceſima pars hereditatis, ⁊ multe eſſent, interpretationes, ⁊ diſtinctiones circa dictũ factum, hodie ſublato edicto fit miſſio in poſſeſſionem rerum hereditariarum, ſub diſtinctione tñ l. fin. eod tit.

LEX I.

a **Quaz inter.** Inſtitutus mittẽdus eſt in poſſeſſionẽ antequam ſubſtitutus. hoc dicit, vel aliter. In adipiſcẽda poſſeſſiõe, inſtitutus[a] ſubſtituto prefert. hoc dicit. ¶ Opp. inſtitutus ſub conditione habet bonorum poſſeſſionem ſecundum tab. ſed ſubſtitutus eſt ſub cõditione inſtitutus, ergo debet habere bonorũ poſſeſſionem, probatur in l. ij. §. ſi ſub cõditione, ff. de ſecund. tab. Solutio, ibi loquitur in eo, qui eſt inſtitutus ſub conditione in primo gradu, vnde non eſt aliquis, qui eũ precedat. Facit ad hoc l. ſi quis inſtituatur, circa princip. ff. de here. inſti. ¶ Opp. de l. iij. §. fi. de lib. ⁊ poſth. vbi ſubſtitutus inſtituto prefertur. Solu. Dicit gl. ibi primus gradus inſtitutionis erat nullus preteritione, hic ſecus. ¶ Cõtra hanc ſolutio. opp. qd vitium preteritionis, nõ impedit miſſionem in poſſeſſionẽ, vt j. l. prima etiam a primo gradu filius ſit p̃teritus, tamẽ inſtitut⁹ in primo gradu deberet mitti i poſſeſſionẽ. Sol. l. pri. j. loqtur, ⁊ debet intelligi, niſi vitium preteritionis appareat ex ipſo teſtamẽto, vt ſtatim dicam j. l. proxim. ⁊ j. l. fi. ſed in caſu. l. contrarie, ex ipſo teſtamento apparebat, qd ex primo gradu erat preteritus, a ſecundo filius erat exheredatus. vnde in ipſo teſtamento fiebat mentio illij, ⁊ ſic apparebat filium preteritũ a primo gradu. ¶ Contra oppono. Inſti. de vulga. ſubſtit. §. fi. vbi admittitur inſtitutus ⁊ ſubſtitutus, vt l. ſi paterfa. ff. de heredi. inſtituen. Sol. ſpecialis caſus, in quo admittitur concurſus inſtitu. ⁊ ſubſtit. ratio ibi patet, ⁊ dixi in l. cum. proponas. ſ. de heredi. inſtit. Preterea ibi loquitur in petitorio, hic, in poſſeſſorio. Querit glo. quid in proprietate? Dicit gl. certe idem, q2 quandiu locus eſt inſtitutioni, nõ eſt locus ſubſtitutioni, vt l. quãdiu. ff. de acquiren. hereditate. Quid in legato? Dic idem vt habes in gloſſa tua.

ADDITIO.

a ¶ Inſtitutus. Sed quid ſi primo eſt ſcriptus ſubſtitutus quam inſtitutus. Specu. dicit, nihilominus heredem prius mittendum in titu. de teſta. §. fin. verſi. quid ſi primo.

LEX II.

2 ☞ Falſi exceptio, non impedit iudicium poſſeſſorium.

Quamuis. Hec eſt notab. lex. Vitiũ teſtamenti inuiſibile, qd requirit altiorem indaginem, non impedit ſcriptum heredem mitti in poſſeſſionem*. h. d. Contra l. noſtram oppo. Primo ad primum. de re iur. c. dolo facit. ff. de doli excep. l. dolo. Sed ſi teſtamentũ eſſet nullum ex cauſa preteritionis ſcript⁹ heres deberet reſtituere bona, ergo dolo facit, q2 petit. Gl. optime ſoluit, hoc eſt verum
a vbi filius ſit paratus incontinenti probare.[a] Iſte enim queſtiones
b que requirunt altiorem[b] indaginem, non impediunt iſtud iudicium

cium poſſeſſoꝛium, quando agitur ſummatim, vt l.iij.§.ibidem.ff.
ad exhib. ⁊ l.ſi is a quo, in princ.ff. vt in poſ.leg. Habuiſtis no. ĩ.
quo. bono.l.fin. ⁊ in l. cũ querebatur. vnde vi. vbi etiã habuiſtis
2 not.facit l.ille a quo.§. ſi de teſtamento. ad trebel. ¶†Secundo
opponitur, quod exceptio falſi, habeat impedire. vnde videtur
obſtare.ſ̃.de oꝛdin.iudic.l.pe. ⁊ fin. ⁊ l.diuus.§.fin. ⁊ l.ſequen.ff.
de peti.hered. Solu. Ibi cum agitur petitioꝛio, hic quando agi-
c tur poſſeſſoꝛio. [c]Alterius oppo. de l. papi.§.ſi filius. ff. de inoffic.
teſta. vbi querela poteſt opponi in modum exceptionis. Sol. ibi
quando agitur petitoꝛio, hic quãdo agitur poſſeſſoꝛio. Alterius
opponi. de l.ĩ.pꝛoxi. vbi etiam in poſſeſſoꝛio poteſt opponi de vi-
tio teſtamenti. Solu. Ibi loquitur de vitio viſibili, quod apparet
ex ipſo teſtamẽto. hic vero de vitio inuiſibili, quod requirit altio
rem indaginem. Opp.ſ̃.de pet.here.l.liber. Sol. eodem modo, ibi
opponebatur de ſtatu defuncti, in iudicio petitoꝛio, hic in poſſeſ
d ſoꝛio. Ad hoc oppo. [d]de l.ſi res. ĩ.de oꝛdi.co. Sol. ⁊ habes opti-
mam gl. ibi dicebatur ſeruus ille, cum quo agebatur, ⁊ ſic erat in
iudicio. Unde perſona, cum qua litigatur, ante omnia debet legi
e timari[e]. Sed pꝛeſens lex loquitur quando defunctus dicebatur
3 ſeruus. †Ex hac ſolutione nota quod in iudicio quantumcunqꝫ
f ſummario, pſona cum qua litigatur, debet plene legitimari, [f]licet
g ipſa cauſa requirat ſummariam cognitionem[g]. quod tene menti

ADDITIONES.

* CLAVD. DE SEISS. ¶In poſſeſſionem. Nunquid autem
exceptiones litis finite, ſeu alie impedientes proceſſum poſſint
opponi ⁊ debeant admitti, ſi requirant altioꝛem indaginem. ca-
ſus quod non in l.ille a quo.§. ſi de teſtamẽto. cũ ibi no. per Alex.
ff. ad treb. In contrarium tamen facit quod dicit Bar. in extra-
uag. ad repꝛimendum. in ver. figura.

a P. PAV. P. ¶Paratus incontinenti pꝛobare. Uide Ange. in
conſi. cxxviij. in ij. dubio.

b ¶Altioꝛem. Quando exceptio dicatur requirere altioꝛem inda-
ginem, ⁊ que poſſit pꝛobari incontinenti ⁊ que nõ, vide ꝑ Bart.
in dicta l.ſi is a quo. ⁊ in extrauagan. ad repꝛimendum. in verbo
ſummarie. per Bald. in l.iij.ff. ad exhiben. ⁊ in l.j.ĩ. vt in poſ.lega.
in l.ſi ex falſis.ſ̃. de tranſac. ⁊ in l.fin.ĩ. de oꝛdin. cog. ⁊ Ange. in l.
ille a quo.§.ſi de teſta.ff. ad Treb. per cano. in c.veniens. de teſt.
per dominum Card. Floꝛen. ⁊ Joan. de Jmol. in ca. cum in iure.
de offici. delega. per Ro. conſil. ccxliij.

c ¶Poſſeſſoꝛio. Adde hoc etiã pꝛocedit, quando queſtio falſi eſſet
mota ante aditam hereditatem ſecundum gl. in l.cũ falſum. in fi.
ff. de acquir. hered. quam ſibi appꝛopꝛiant Bar. Ang. ⁊ Fulgu.
hic volentes hoc eſſe ſpeciale in poſſeſſoꝛio, vt iſtud non impedia
tur pꝛopter dictã queſtionẽ falſi notarij ante aditionẽ, quoniam
talis queſtio requirit altioꝛem indaginẽ. ⁊ non debet impedire, vt
hic, ⁊ dicit Paul. de Caſt. in dicta l.cũ falſum, qđ iſtud eſt ſingu-
lare. Et pꝛo opin. Bar. ⁊ ſequacium dicit. Alex. qđ gl. ſingu. in l.
heres inſtitutus, de acquir. hered. qui ſimiliter illud dicit, qđ il-
lud qđ dicitur in tex. de exceptio. per quam opponebatur cõtra
teſtamentũ qđ teſtatoꝛ erat ſeruus, pꝛocedat etiam ſi de hoc du-
bium erat apud heredem a dicto tempoꝛe, qꝛ licet talis dubietas
impediat heredem adire, quo ad hoc, vt poſſit effici dominus, vt
dicta l.heres inſtitutus. in fin. tamen quantũ ad petendum iſtam
miſſionẽ non obſtat per illũ tex. ⁊ illã gl. ſequitur Bald. ⁊ Raph.
cu. ibi, qui Rapha. hic dicit eſſe ſingulare, ⁊ mirabile, qđ inſtitu-
tus inducatur in poſſeſſionẽ, ⁊ pꝛius efficiatur poſſeſſoꝛ quam he
res. Et cum hac opin. tranſit Alexan. licet Cyn. ⁊ Jmol. in l.cum
falſum. velint quod illud, quod dicit tex. hic cum glo. ſolum pꝛo-
cedat quando mota eſt queſtio falſi poſt aditam hereditatem.

d ¶Ad hoc oppo. facit feſtum de iſto dicto dominus Floꝛen. in l.
ij.§. ſciendum. ad exhi. ⁊ vide qđ habetur, ⁊ ibi dixi in c. exhibit.
de iud. cap.j. de accuſ. ⁊ vide Joan. de Jmol. in l.ſi queramus. in
princ.ff. de teſta. vbi non allegauit iſtam glo. And. Barb.

e P. PAV. P. ¶Debet legitimari. Adde qđ debet a pꝛincipio legi
timari, nec ſufficeret legitimatio ſuperueniens. vide Alex. conſil.
cccxiiij. Et ad iſtud dictũ, vide dominum Franc. conſ. lxiiij. ⁊ que
ſcripſi in rubꝛi. de eden. in pꝛinc. maxime. in apoſtil. vide Bartol.
in l.nõ opoꝛtet. de lega.ij. vide que ſcripſi in l.iudices. C. de iudic.
vide Alexan. in l.a diuo pio.§.ſi ſuper rebus. C. de re iudica. Jtẽ
quod iſtud pꝛocedat ſolũ in perſonis, ex quibus fundatur iudi-
cium, non autẽ in alijs, que incidenter veniũt in iudicio, vide bar.
cõſil. xviij. Jtẽ adde qđ a ſententia iudicis pꝛonũciantis ſuper le-
gitimatione perſone poteſt ſemper appellari. l.ait pꝛetoꝛ. §. pmit-
titur. ff. de minoꝛ. quẽ allegat Angel. in l.arbitrio. ff. qui ſatiſ. co-
gan. ſed vide Jaſ. in contrarium in d.l. arbitrio. vide ad iſtud di-
ctum Bart. hic Modern. in l.iudices. C. de iudic. ⁊ vide Bal. qui
ponit exẽplum in filio in l.ne quicquam.§. de plano. in vlti. queſt.
de offi. pꝛo cõſul. ⁊ leg. Alex. conſil. ccj. incipien. viſo pꝛoceſſu. Et
quod in quocunqꝫ iudicio etiam extraoꝛdinario, ⁊ impꝛopꝛio ſit
ſemper legitimanda perſona, vide Bar. in rubꝛi. qui admit. Jtẽ,
quod in omni iudicio etiã criminali, pꝛius ſit legitimãda perſo-
na, vide Aret. in c.j. de accu. in j. no. an iſta exceptio inhabilitatio
nis perſone opponi poſſit poſt litem conteſta. quãdo ante pꝛoba
biliter ignoꝛabatur, ⁊ an pꝛoceſſus ſit nullus, ſi non opponatur,

f ¶Legitimari. Jdem voluit Bart. in extrauagan. ad repꝛimen-
dum. in verbo figura. ⁊ Bald. in l.iij.§.ibidem.ff. ad exhib. ⁊ in l.
nec quicquam.§. de plano.ff. de offic. pꝛocur.

g POMA. ¶Cognitionem. Adde no. Aret. in ca.j. in pꝛinc. de ac-
cuſ. ⁊ Jaſon. poſt Barb. in rubꝛi.ſ̃. qui admit. in pꝛinc. ⁊ non ab
re in l.j. de teſta. vide etiam Bar. in extrauagan. ad repꝛimendum
in verbo ſummarie. ⁊ Bal. in l.iij.§. ibidem.ff. ad exhiben. Felin.
in c.veniens, lo.ij. ad medium, de teſtibus.

LEX III.

* a b **EDicto.** *[a] Jſta eſt ſingularis l. ⁊ non eſt alibi.
Edictũ diui[b] adria. cum ſua viceſima
eſt ſublatum, ⁊ ſcriptus heres ex ſola inſpectione te-
ſtamenti mittitur in poſſeſſionem, ſi non apparet legi
timus contradictoꝛ, ⁊ ſi apparet, mittitur cauſa cognita, ⁊ angu-
ſtie tempoꝛis ſunt ſublate, niſi res legitime ſint pꝛeſcripte. hoc di
cit. Jſtam l. noſtram hoc modo diuide. ¶Pꝛimo, tollitur edictũ
diui adria. cum ſua viceſima. ¶Secundo, ponit vnum dictum,
quando non apparet legitimus contradictoꝛ. ¶Tertio ponit
aliud quando apparet. ¶Quarto, anguſtie tempoꝛis tollũtur.
¶Quinto, ⁊ vltimo, ab iſto edicto exceptionem ponit. ¶Secun
da ibi, ſancimus. ¶Tertia ibi, ſin autem aliquis. ¶Quarta ibi,
nullis anguſtijs. ¶Quinta ibi, niſi tantum tempoꝛis. Legã tex.
1 per particulas. Ad euidentiam pꝛime partis, debes ſcire†quod
ſicut hodie faciunt Floꝛentini ⁊ alij Jtalici quando ſunt guerre,
ipſi imponunt magnas gabellas. Jta fecit diuus adria. qui ſta-
tuit, vt quandocunqꝫ heres ſcriptus mitteretur in poſ. ſolueret
viceſimam partẽ heredi. fiſco, qđ idem eſt ac ſi diceret, ſoluat xij.
denarios pꝛo libꝛa, per illam gabellã erant facte multe ll. foꝛſan
qualiter fiet eſtimatio, ⁊ per quos, ⁊ de penis fraudantiũ, ⁊ ſimi-
lia. Jſtud ergo edictũ, iſta gabella, ⁊ omnes ll. pertinentes ad iſta
per hanc l. tolluntur. hoc dicit. Pꝛimo vide literam ⁊ no. ⁊ aduer
te, quia iſta materia non eſt alibi, ideo eſt aduertendum. ergo, ⁊c.

ADDITIONES.

a AND. BARB. ¶Edicto. in pꝛin. Et vide Bar. in conſ. ccij. in-
cip. quidã magiſter Jo. inſtituit heredẽ. Et pꝛo intellectu huius
l. vide Bart. in conſ. inci. dyambꝛa poꝛrexerint, ⁊ in conſ. xxj. ⁊ in
pꝛealle. conſ. inci. in queſtio. vertẽte, vide an iudicium habitũ cuꝫ
clerico coꝛã iudice ſeculari ſit nulluꝫ, an clericus non incedens in
habitu clericali, condẽnatus a laico, non opponens in pꝛincipali
ſi appellauit, an ſentẽtia ſit nulla? vide Bar. cõſ. xx. inci. clericus
non ſub nomine. an beneficiũ huius l. habeat fideicõmiſſarius v-
tilis. Bar. in cõſ. xxj. inci miſſus in poſſeſſionẽ. ⁊ an indirecte ad-
mittatur diſtinctio, an habeat expꝛeſſum erroꝛẽ iuris vel non, vi
de ibi. ⁊ quando decretũ eſt nullum, non eſt neceſſe quod iudiciuꝫ
nullitatis intẽtetur, vt ibi, ⁊ ibi vide ſi qs ingreditur poſſeſſionem
alterius vigoꝛe iniuſti decreti, an excuſetur, ⁊ vide Jo. de Jmo. in
conſi. cx. ⁊ vide Bar. in conſ. cj. inci. in q. vertente in curia domini
capitanei. ⁊ in conſi. miſſus in poſſeſſionem, eſt ccxxxix. ⁊ vide Lu
do. Ro. in conſi. ccxvij. vbi dicit, quod immiſſio huius legis reuo
uocatur ſine libello. vide ibi ⁊ in conſ. ccxlj. ⁊ vide Bart. in conſi.
ccxciij. incipiente viſa quadam petitione.

* CLAVD. DE SEISS. ¶An autem hec lex habeat locum in
feudo vide Bal.§.j. an agnat. vel fil. defunc.
P. PAV. P. ¶Edicto. Adde ad hanc l. repet. Bal.

b POMA. ¶Edictum diui. Ad iſtam l. vide Bar. conſi. lv. vol.ij.
⁊ Jmo. conſ. cv. ⁊ Bal. in c.ſciſcitatus, de reſcriptis. ⁊ conſ. l. in vlti
ma parte. An autem iſta lex habeat locum in cauſa teſtamen. vi-
de Ludoui. Roma. conſi. xliij. Ad iſtam legem etiam vide Roma
num conſilio ccxxxv.

☞ Beneficiũ edicti diui Adriani quibus caſibus habeat locuꝫ.
1 Ex qua pꝛeſcriptione cauſatur dominium directum, ex qua vtile,
⁊ ex qua paratur exceptio.
2 Defectus pꝛeteritionis filij, apparẽs ex teſtamento, impedit miſ
ſionem in poſſeſſionem.
3 Raſura, vel cancellatio in inſtrumento, quando vitiet inſtru-
mentum.
22 Fideicom. vniuerſalis quando ſit legitimus contradictoꝛ.
23 Quando apparent duo teſtamenta eadem die confecta, nec ap-
paret de pꝛioꝛitate, quid iuris.
24 Miſſio in poſſeſſionẽ debet pꝛobari per inſtrumẽtũ, non ꝑ teſtes.

a 1 **§. Sin autẽ aliquis.** [a] Hic incipit iij. pars. † Ad
eius euidentiam debetis
ſcire, quod quedam eſt pꝛeſcriptio, que cauſatur ex vna parte tã-
tum, vt puta fauoꝛe pꝛeſcribentis, qui titulum habet, ⁊ bonam fi-

dem,vt vſucapio triēnij.Quedā ex alia pte tantum,vt puta odio
negligētis,vt preſcriptio xxx.anno. q̄ currit tantū ex negligētia
non petētis in qua nō requiritur nec titulus,nec bona fides poſ
ſidentis:currit enim ſolū ex negligētia nō petētis. Quedā eſt pre
ſcriptio,que oritur ex vtraqꝫ parte,ſcilicet fauore poſſidentis, ⁊
negligētia nō petentis,vt p̄ſcriptio x.vel.xx.anno. ¶ Per primā
queritur dominiū directū,vt l.traditionibus.de pac. ¶ Per ſe
cundam non queritur dominium directū,nec vtile,ſed paratur ei
exceptio,vt l.ſi quis emptionis.de preſcriptio.xxx.anno. ¶ Per
tertiā queritur dominiū vtile,vt videbitis not.j.de bo.ma.auth.
niſi.no.per Dyn.in c.poſſeſſor.de regu.iur.lib.vj.⁊ hoc colligit̃ ex
tex.⁊ gl. ¶ Quo premiſſo,pone caſum ſic.Quid ſi contra eū,qui
petit ſe mitti in poſſeſſionē authoritate huius legis opponat̃ ex
ceptio preſcriptionis? Rñdet imperator, ⁊ dicit qđ ſiue ſit pre
ſcriptio,que cauſatur ex vna pte,ſiue que cauſat̃ ex vtraque, ex
ceptio admittitur, vt patet ex tex.quē no.⁊ tene mēti. Notabilia
collige per te. Venio ad 2ria,⁊ primapars non habet,ideo venio
ad ſecundā partem,⁊ op.qđ ex vitio teſtamenti non impediatur
miſſio,vt ſ.l.proxi. Solu.ibi loquitur de vitio inuiſibili preteritio
nis,vel ſimili,hic de viſibili,vt ſi eſſet abolitū, vel cancellatū.⁊ ſi
2 milia ⁊ ideo puto † qđ ſi apparet preteritio ex ipſo teſtamēto,forte
qr de filio facit mentionē in ipſo teſtamēto nō inſtituēdo, neque
exheredando,talis defectus impediret miſſionē ex hac l.ar.de fi
3 deicōmiſſ.l.pe.dixi.ſ.l.j. † Cōtra hoc opp.videtur qđ vitium vi
ſibile nō impediat,vt l.ſi ex fal.ſ. de trāſact. Solu. intellige hoc,
b quod erat vitiū raſura,vel cācellatio[b] in loco inſpecto,vt puta cir
ca annos Domini,vel circa inſtitutionē heredis.ſecus ſi eſſet vi
c tiū in loco non ſuſpecto,[c] vt puta in aliquo legato,arg.l.2rie. Ita
dicit gl. Itē ſecus,ſi illa raſura eſſet bene correcta. ita qđ omnino
appareat de manu eiuſdē notarij,vt hic dicit gl.ſuper verb.pri
ma figura,vel ſi notarius in ſua publicatiōe dixiſſet,qđ ſ.raſum
vel cancellatū eſt,vel additū in tali loco manu mea propria feci,
vt probatur in l.j.ff.de his que in teſt.delen. Vel ſi illa raſura,vel
cancellatio ſic deberet ſtare,vt ex precedētib.vel ſequētibus colli
gitur,vt pbatur extra de reli.doc.c.cū venerabilis.⁊ i gl. que hoc
ponit ad literā.ſi enim illud,qđ deficit,ex precedētib⁹ ⁊ ſequenti
bus ſubintelligit̃,vt j.de fideicom.l.verbū,volo.no.ff. de le.ij.l.cū
pater.§.cū imperfecta.multo magis illud qđ eſt aliqualiter vitu
peratum poteſt coadiuuari,arg.l.j.poſt princip.ſ.de rei vxo.acti.
Habetis expeditas duas gl.videlicet gl.ſuper verbo,vitiū.⁊ glo.
ſuper verbo,prima figura. ¶ Opponitur.dicitur hic,qđ diſpoſi
tionibus teſtiū,⁊c. Cōtra,teſtes debent examinari parte citata,
⁊ cauſa plene cognita,vt l.ſi quādo.ſ.de teſt.⁊ habuiſtis no. ſ.de
teſt.l.hac cōſultiſſima.§.ſi quis antē. Sol. Intellige hic de depoſi
ſitionibus,hoc eſt qđ ſolennis numerus teſtiū appareat ſubſcri
ptus in teſtamēto. Non enim loquitur hic de teſtiū examinatio
ne fienda corā iudice,qr tunc haberent iura contraria locū. ⁊ ha
betis expeditū principiū gl.ſuper verbo.depoſitionibus. ¶ Itē
d opp.dicitur hic[d] earū rerum,que teſtatoris mortis tempore fue
rant,⁊ ſic videtur qđ hic querendum ſit de proprietate defuncti.
ſed cauſa proprietatis requirit plenā cognitionem, vt l.iudices.
ſ.de iudic.ergo non debet fieri miſſio ex ſola inſpectione teſtamē
ti. Sol. Dicit quidā,qđ debet mitti in poſſeſſionem rerum, que a
defuncto poſſidebātur.tēpore mortis. Et pro tanto hic dicitur
fuerant qr poſſeſſor preſumitur dominus. Hoc autē an ſit verum
vidiſtis in l.ij.ſ.de proba. Unde tu expone t.o. aliter,que teſtato
ris mortis tēpore fuerunt,ſcilicet quo ad poſſeſſionem vel deten
4 tationem. Sic ergo † iſta verba accipiūtur improprie,ratione ma
terie,in qua plata ſunt,ſic enim fit in petitione hereditatis,vt l.⁊
non tantū.in principio.ff.de petitio.heredita.⁊ ita tenet gl.hic ha
betis expeditā gl.ſuper verbo,fuerūt. ¶ Item opponi.ad iſtam
partem,in iure noſtro nihil debet eſſe ſuperfluū,vt ſ.in j.conſtitu
tione.§.quibus. Sed iſta lex eſt ſuperflua, qr habemus aliud iu
diciū poſſeſſorium,ſcilicet interdictū quorū bonorū.quare male.
5 Huius timore † gl.hic ponit differentiā inter hāc legē,⁊ illud in
terdictū,vt ex hoc appareat hanc legē,non eſſe ſuperfluā Prima
differentia eſt ſecundū. Old.qr hec lex eſt generalis in omni ſuc
ceſſore,ſed interdictū quorum bonorū, ſolū in ſucceſſore, de iure
pretorio. Hec nō eſt bona differentia, qr illud interdictum com
petit ſucceſſori de iure ciuili,vtile tamē,vt vidiſtis in l.j.j. quorū
bonorū.⁊ no.ff.quorū bonorum.l.j. Item eſt alia differētia ſecun
dum quoſdā,qr illud interdictū eſt temporale hoc eſt perpetuū,
quod gl.reprobat,qr illud eſt rei perſecutoriū, ergo perpetuum
vt l.in honorarij.ff.de actio.⁊ obli. Eſt ⁊ alia differentia, qr illud
non datur niſi aduerſus eum,qui poſſidet pro herede,vel pro poſ
ſeſſore.hec l.datur aduerſus omnes, etiā qui titulo poſſident hec
poteſt eſſe bona differētia,vt j.videbitis. Adde qđ beneficiū hu
ius legis cōpetit,etiam nemine poſſidente, qđ non eſt illo inter
dicto. Item eſt alia differentia ſecundū gl.quod hic obtinet quis
poſſeſſionem,etiam ſi non doceat ſe heredem, ex ſola teſtamenti

oſtēſione,ibi vero oportet qđ doceat ſe heredem, licet ſummatim
vt dixi in l.j.quorum bonorū. Item eſt alia differentia ſecundum
quoſdam,qr per hanc non efficitur poſſeſſor,licet in poſſeſſionem
mittatur,per illud interdictū efficitur poſſeſſor. Et hoc nō placet
gloſſe,qr per vtrunque poſſeſſor efficitur,qđ apparet ex iſto ver
ſi.ſinautē aliquis cōtradictor.ibi,⁊ ei poſſeſſio acquiritur,qui po
tiora iura,⁊c. ¶ Opponi.eodē modo,quod hec lex videtur ſuper
6 flua per petitionē hereditatis. Huius timore gl. † ponit differen
tiam inter hanc legem,⁊ petitionē hereditatis,nā in hac veniunt
corporea tantum,in illa etiam incorporea. Itē illud petitorium,
iſtud poſſeſſorium, Modo habetis expeditū finē gl.magne que
eſt ſuper verbo,legitimo. ¶ Venio ad tertiam particulam, ſcili
cet ad ver.ſinautem aliquis.dicitur hic,quod quis venit ad con
tradicendum ei qui miſſus eſt. Contra, poſtq̄ quis eſt miſſus in
poſſeſſionē,aut quis vult cōtradicere de facto,⁊ nō poteſt,vt l.ad
dictos.j.de appellatio.aut de iure,⁊ ſimiliter nō poteſt, qr cū iſti
ſta cauſa momētanee poſſeſſionis,nō pōt.appellari.vt j.ſi de mo
menta.poſ.fuer.appella.l.j.⁊ caſus eſt in l.fi.ff.de appella.recipiē.
¶ Huius timore tex.iſte legitur duobus modis. ¶ Uno modo
vt exponam⁹,miſſus eſt,id eſt,mitti deſiderat,⁊ ſic apparet cōtra
dictor ante miſſionem. ¶ Secūdo modo vt ſtet pprie, ⁊ tūc ex
nitur,contradicendū putauit,ſcilicet verbo,dolendo ſe quare
miſſus eſt,non qđ iſta contradictio aliquid operatur. ¶ Uide
ſuper verbo,miſſus.qđ poteſt eſſe verū, ſi iſte fuit citatus,ſi non
citatus non eſſet,etiā poſt miſſionē poſſet contradicere,vt j.eod.
Modo habes expeditū principiū gl.illius ſuper verbo,miſſus.
¶ Venio ad quartā partē,⁊ illa non habet cōtraria,vnde tran
ſeamus ad quintam. Et oppo,contra. Petitio hereditatis pre
ſcribitur ſpacio xxx.annorū,vt l.hereditatis.ſupra de petitio.he
redita. Male ergo hic dicit tex.qui dicit eam exclud. ſpatio lōgi
temporis. Solu.dicit gl.quādo ille qui cōuenitur petitione here
ditatis,nō poſſidet titulo,tunc procedit lex cōtraria,ſed ſi poſſi
det titulo,petitio hereditatis excedit ſuos terminos, qr cū eius
natura ſit,vt nō detur cōtra titulo poſſidentē,⁊ tunc datur cōtra
poſſidentē,ideo excedit a ſuis terminis,qr contra eam preſcribi
tur ſpatio lōgi tēporis. Iſta ſatis bona ſolu.vel alias dicūt qui
dā,ibi loquit̃ de directa petitione hereditatis,hic de vtili. ¶ Iſta
eſt eadē cū prima,qr ſemper cū petitio hereditatis datur contra
titulo poſſidentē,datur vtilis. Alij dicunt,qđ hic loquitur de rei
vendicatione, quod non placet, ideo tene primam. ¶ Sumus
expediti de 2ijs huius legis,veniamus ad queſtiones,⁊ ex his
declarabitur iſta lex,⁊ eſt vtilis materia multū,⁊ p queſtiōes po
7 terit apparere. ¶ † Quero,quo iure petatur miſſio in poſſeſſion.
p heredē? Gl.dicit,duplici iure pōt peti. ¶ Primo condictione
ex l.iſta. ¶ Itē ex edicto diui Adriani. Illud enim nō eſt ſublatū
niſi in eo qđ male dicebat. Ita dicit gl.ſecūda huius legis,quam
vide. In eo qđ gl.tenet illud edictum non eſſe ſublatum, reprehē
ditur per Modernos.primo per rubricā,que dicit,de edicto di
ui adriani tollend.⁊ gl.prima ſuper rubrica hoc videtur tenere,
ſecundo per iſtū textum,ibi,penitus quieſcente.innuit in totū
ſe ſublatū. ¶ Item ex eo qđ tex.dicit ibi,⁊ in alijs omnibus,⁊
circa repletionem,⁊c. ¶ Iſtud cōmuniter tenetur,qđ ſit ſubla
iſtud edictum. ¶ Item in eo qđ gl.innuit miſſionem fieri per con
dictionem ex l.iſta: videtur male dicere,nam condictio ex lege
ſonalis actio,⁊ ſic preſupponit alium obligatum, qđ non
poſſe dici hic,eo caſu quo nullus eſt contradictor,⁊ ideo
do.Iac.But.quod proprie condictio ex lege habet locum
e do eſt cōtradictor,alias nō eſſet cōdictio ex lege,ſed eſſet
8 iudic.author.huius l.q̄ ſatis placet. † Scđo[f] quero,vtrum
f habeat locū in herede inſtituto ex re certa vt ipſe habeat bñficiū
huius l. Gl.tua hic in prin.dicit q̄ nō,qr habetur loco legatarij,
niſi qñ alius nō ſit heres inſtitutus in teſtamento,vt l.quoties.ſ.
de here.inſti.iſtā gl.intelligo verā qñ alius heres inſtitut⁹ vniuer
ſaliter iā hereditatē adiuit. Si vero adhuc nō adiuit,tunc qr illa
heredis inſtitutio ſapit naturā heredis vniuerſalis,ppter ius iu
ris accreſcēdi,vt dixi in d.l.quoties. Itē qr non eſt alius,de cuius
manu capiat,ſatis putarē qđ authoritate huius legis poſſet mit
9 ti in poſſeſſionē illius rei. † Itē querit gl.quid de fideicōmiſſario
vniuerſali,vtrū poſſet mitti in poſſeſſionem authoritate huius le
gis. Gl.dicit qđ non,⁊ nihil allegat. Pro hoc videt̃ caſus
tina.j.de cōdi.vbi videtur dici quod ille,qui petit bonorum poſ
ſeſſionem ex hac lege,videtur ſe aſſerere heredem directo
g ro dicas[g] ſecundum noſtros doc. Aut reſtitutio non eſt
que re,neque verbo,⁊ tunc non habet beneficium iſtius legis
non hꝫ ius in bonis. Aut eſt facta reſtitutio in re,⁊ tunc non
locum beneficiū huius legis,vt conſtituat̃ poſſeſſor,qr iam con
ſtitutus,ſed poſſet habere locū hoc beneficiū.vt poſſeſſor
metur,vt l.j.ſ.de Carbonia.⁊ l.iij.§.miſſuꝫ.de Carbonia. Aut eſt
facta reſtitutio verbo tantum,⁊ tunc habet locum bñficium hu
ius legis ſaltem vtile cum ex pſona heredis,ad ipſum fideicōmiſ.
tranſfertur

traſierint omnia iura ⁊ actiones,vt l.j.circa prin.ff.ad Treb.Ita
tenebat do.Mart.Syl.⁊ do.Jac.But.Addo etiã quod quando
nulla eſt facta reſtitutio in caſibus,in qbus trãſeunt iura ⁊ actio
nes,ſine reſtitutione.ques videbitis ĩ.ad Treb.l.pe,§.fi.cõpetit
beneficium huius legis fideicõmiſſario vniuerſali,eadem ratione
quam s.proxi.dixi.Ad vnum tamen aduerte,ꝙ in quibus caſibꝰ
h dixi fideicommiſſario vniuerſali h beneficiũ huius legis cõpetere,
illud non habet ex ſola inſpectione teſtamẽti.Licet enim primus
heres ex ſola ipſa teſtamẽti inſpectione habeat,illud eſt io qꝛ per
ipſum teſtamentũ ſit notoriũ iudici ipſuz ponendo in poſſeſſionẽ
ꝙ non eſt in fideicommiſſario,⁊ ideo habet oſtendere ſibi factam
reſtitutionẽ,vel aliquem de caſibus eſſe in quo reſtitutio nõ ſit ne
10 ceſſaria,⁊ dicam ſtatim in proxi.queſtione.†Queritur,vtrũ ſub-
i ſtituto k pupillariter competat beneficiũ huius legis.Gl.dicit ꝙ
k ſic i omni ſubſtituto directo,ſiue vulgariter,ſiue pupillariter,vt
colligitur s.eo.l.j.Dicit glo.hic aduerte,ꝙ hoc non conſequitur
ſubſtitutus ex ſola teſtamenti oſtenſione.Ratio,quia per hoc nõ
ſit notoriũ ſiue liquidum iudici ſubſtitutũ mittendum eſſe in poſ
ſionem, imo inſtitutus preferri debebit,ergo ſubſtitutus vulga
riter oſtendere dz teſtamẽtuz,in quo ſubſtitutꝰ eſt,⁊ repudiatio
nem primi heredis,vel aliquid aliud propter ꝙ ſit excluſus pri-
l mus heres.Idẽ dico in ſubſtituto pupillariter.[l] Debet eñ oſtẽ
dere teſtamẽtũ,in quo eſt ſubſtitutus,⁊ mortẽ impuberis ⁊ here
ditatem eſſe aditã ex teſtamento paterno,ita ꝙ ſit locus ſubſtitu
tioni pupillari,alias non efficeretur notoriũ iudici ipſum eſſe po-
11 nendum in poſſeſſionẽ.Et idem dico in herede heredis,qui pete
ret ſe mitti in poſſeſſionẽ ex vigore iſtius legis.Nam dz oſtendere
primum teſtm̃,⁊ ſe eſſe heredẽ primi inſtituti,⁊ primum inſtitu-
tum adiuiſſe eo caſu,quo eſſet neceſſaria aditio ad tranſmiſſionẽ z
ita quod iudici liqueat ipſum eſſe ponendum in poſſeſſionem.Sz
dices tu,ergo eadem ratione ex ſola inſpectione teſtamenti non
liquet iudici,primum heredem mittendum in poſſeſſionem,nã nõ
m apparet ex teſtamento,teſtatorẽ eſſe defunctum.Reſpondeo,m qꝛ
eo ipſo quod heres habet teſtamentum, iſta eſt quedã pſumptio
quod teſtator ſit defunctus,nam non daretur viuo teſtatore,vt l.
ij.§.ſi dubitetur.quemadmo.teſta.aper.Quidã tamen etiã cõtra
hoc obſeruant,qui querũt probationem de morte defuncti,ſaltẽ
12 per iuramentũ heredis.puto tamẽ ꝙ ſit neceſſe.†Quero,quid in
n epiſcopo,[n] quando ſunt inſtituti pauperes,vtrũ habeat locũ be
neficium huius legis,⁊ idem quero de executore vniuerſali teſta-
menti, qñ ſunt inſtituti pauperes.Docto,tenẽt quod habent be
neficiũ huius legis,arg.l.ſi quis ad declinandã,s.de epiſc.⁊ cleri.
Habetis expeditã tertiam gl.venio ad ſeq.gl.dicitur,competen-
13 ti iudici,†quero quis ſit competens iudex.Dicit gl.quod compe
tens iudex inſpicitur circa duo.Primo circa iuriſdictionẽ quia
eſt neceſſe ꝙ ſit talis iudex,qui habeat merũ imperiuz,non enim
poteſt hoc expediri per magiſtratũ municipalez,vt l.iubere caue
re.de iur.om.iudic.Item inſpicitur circa territorium,qꝛ oportet
ꝙ ſit ille iudex,qui habet in ſuo territorio iuriſdictionẽ,alias non
poſſit mittere in poſſeſſionez,ſed pronũciare de mittẽdo ſcribere
ad iudicẽ loci,vt ff.de bo.aut.iud.poſ.l.cum vnus.§.pe.de re iudi.
l.a diuo Pio.§.j.Primum dictũ gl.que dicit qd requirit,quod
habeat merũ imperiũ,debet intelligi ſaltem miſtũ,vt d.l.iubere
cauere.põt etiam eſſe quod poteſt expediri per quẽlibet magiſtra
tum,⁊ etiam per iudicem delegatũ,vt puta quando ſuperuenit le
gitimus contradictor,tunc expeditur condictione ex lege iſta,vt
s.dixi,⁊ ſic per viam actionis ſed ea que iure actionis expediunt
ſunt iuriſdictionis,vt no.in l.nec quequã.§.vbi decretũ.ff.off.pco.
ergo competit cuilibet magiſtratui,⁊ põt delegari.Quãdo vero
nullus eſt contradictor,⁊ ſic expeditur per officiũ iudicis, tũc eſt
miſti imperij,vt dicit gl.ꝙ intelligo de executione,ſed cognitio ſez
te poſſet,demandari,vt l.cognitio.ff.de offi.eius cui mand.eſt iu-
riſdi.Circa ſecũdum no.quod gl.dicit,quod oportet quod ſit eiuſ
dem territorij,alias pronũciat,⁊ mittit literas de mittẽdo in poſ-
ſeſſionem,puto ſic dicendum,ꝙ ſi quidẽ appareat legitimus con-
tradictor,cuius perſona ſubeſt illi iudici,qui pronũciat,tũc ratio
ne perſone põt pronunciare,⁊ executionem remittere ad iudicez
loci.Ita dicit gl.Facit s.vbi in rem act.l.fi.Sed ſi nullus eſſet con
tradictor,nõ video quomodo iudex vnius territorij poſſit de re-
bus alterius territorij pronũciare.Nõ eñ ratione pſone litigãtis
qꝛ nulla eſt perſona,contra quam petitio dirigatur.Item nec ra
tione rei,in qua fienda eſt miſſio,qꝛ nõ eſt de ſuo territorio,⁊ ideo
erit neceſſe quod pronuntietur per iudicem loci,in cuius territo-
o rio res eſt,Sumꝰ expedit.[o] de gloſſa,que eſt ſuper verbo,cõpetẽ
14 ti.Extra gl.proſe quendo ordinẽ textus†quero dicitur hic,cõpe-
tenti iudici teſtamẽtum oſtenderit,vtrum ſit neceſſe ꝙ ſuper hoc
detur libellus.Videtur quod ſic,qꝛ hic agitur cõdictione ex lege
ſz qua actione quis velit agere,eã prius edere dz,vt l.j.ff.de edẽ.
Doc.omnes communiter tenent contrarium.Nõ enim eſt iudi-
cium ordinariuz illud quod ex lege iſta deſcendit,immo petitur
executio teſtamẽti reſpectu cuiuſdã notorij ſiue cuiuſdã liquidi,
qd ſit iudici ex oſtenſione teſt.non vitiati,vt hic dicit tex.compe
tenti iudici teſtamentũ oſtenderit.Unde cõmunis practica ob-
ſeruat,vt inſtrumentũ teſtamenti producatur ⁊ petat ſe mitti in
p poſſeſſionem.qd ſatis placet.p Vides ergo differentiam inter tria
15 †media,que competũt heredi ſcripto,nam in hoc iudicio nõ datr
libellus,⁊ proceditur ſummarie.habet enim illud teſtamẽtũ quã
tum ad hoc paratã executionem,vt videtis hic,⁊ s.l.proxi.In in
terdicto vero quorum bonorum eſt neceſſe quod detur libellus,⁊
lis conteſtetur ⁊ fiãt probationes,lz ſummarie,vt vidiſtis in l.j.
quorũ bonorũ.in petitione hereditatis datur libellus,procedit
ordinarie,requirunt probatiões plene,vt s.tetigi circa cõtraria,
⁊ clarius dixi in d.l.j,quo bon.Eſt etiam quedam alia differentia
neceſſaria,qꝛ in iudicio iſto ſi teſtamentũ eſſet in aliqua ſui parte
vitiatũ,cum nõ poſſit veritas probari niſi per eandem ſcripturã
vt s.dixi circa contraria,ſit enim heredis miſſio ex notorio,ꝙ re
ſultat ex teſtamenti inſpectione,vt s.dixi.⁊ ex iſto tex.apparet, ſz
in alijs iudicijs predictis,ſcilicet quoꝝ bo,⁊ in peti.hereditatis,
poſſet veritas adiuuari per alias probatiões extrinſecas,vt vidi
16 ſtis s.de teſt.l.ſi vnus.†Item extra gl.quero vtrum cum hec miſ-
q ſio petitur,ſit citanda q pars Reperitur vna additio Fran.accu.
que dicit quod ſic ſaltem generaliter,vt in auth.ſi omnes.s.ſi mi
nor ſe ab her.abſti.Ego puto ſic dicendũ,ſi quidem bona a nemi
ne poſſideantur tunc non requiritur citatio partis,nã poſſet,etiã
ſi vellet authoritate ingredi,vt l.cum heredes.in prin.ff.de acq.
poſſ.Facit ad hoc optime quod no.per Inno.de conceſſ.preben.
c.poſuit.Si vero res ab alio poſſidentur,tunc ſiue iuſte ſiue iniu
r ſte,non poſſet concedi r hec licentia niſi parte citata,vt l.meminne-
rint.ĩ.vnde vi.⁊ ſi per vim,vel alio modo.l.fi.Facit ad hoc,quod
notatur per Innocentium de conceſſione preben.de,capitu.licet
epiſcopus,tamen non bene recordor.¶ Procedo vlterius,dicit
17 hic teſtamentũ oſtenderit,quero vtrũ habeat locum beneficium
s huius legis in teſtamento nuncupatiuo s.gl.reſpon.quod ſic,⁊ be
ne,ſi illud teſtamentum eſt redactum in ſcriptis per notarium,fa
cit enim fidem vt habuiſtis no.in l.j.s.de teſta.Uidebitis.in l.vlti
ma.ĩ.de fideicom.ſed ſi teſtamentum non eſſet redactum in ſcrip-
tis,tunc haberet locum iſtud notorium, quod ſit iudici ex inſpe-
ctione ſcripture,de quo loquitur lex iſta.Eſſet ergo neceſſe,ꝙ pri-
uatim teſtes examinarentur,⁊ publicarentur ſecundum formã l.
publicati.s.de teſt.tũc illa ſcriptura poſſet poſtea produci,⁊ ex in
ſpectione ipſius fieret notorium iudici, ⁊ haberet locum iſta lex.
18 ¶†Quero quid eſt in teſtamento imperfecto t quod in aliquibus
t caſibꝰ valet vt l.hac conſultiſſima.§. ex imperfecto.⁊ §.ſi quis autẽ.
s.de teſt.Reſp.quod haberent locum remedia huius l.⁊ bene ſm
glo.quia pro perfecto habetur in illis caſibus,⁊ non pro vitiato.
19 ¶†Quero quid de teſtamento quod valet tm̃ de iure pretorio.
v Uidetur ꝙ non habeat locum,hec lex.v Nam text.dicit ex aſſe vel
parte,heres inſtitutus,ſed ille non põt eſſe heres,ſed bonorũ poſ
ſeſſor ergo ⁊c.Contrarium videtur tenere gl.quam s.recitaui cir-
ca contraria cum aſſignat differentiam inter hanc legẽ,⁊ interdi-
ctum quorum bonorum,dicit quod hec lex habet locum in omni
ſucceſſore,de iure ciuili ⁊ pretorio,⁊ hoc puto verũ,arg.ad hoc ff.
ad Treb.l.j.§.bonorũ.de condi.⁊ dem.l.in condi.§.ij.Nõ obſ.hec
lex,qꝛ non dicitur hic,quod ad hoc vt habeat locuz iſta lex opor
tet quod ſit heres,ſed ſufficit qd ſit heres inſtitutus a teſtatore ⁊
non curatur,vtrum poſſit adire de iure ciuili vel de iure pretorio.
Preterea heredis appellatione continetur bo.poſſ.vt dictis legi
bus,⁊c.¶ Procedo vlterius,dicitur hic non aũt legitimo modo
20 ab alio detinẽtur.¶†Quero quis ſit ille legitimus cõtradictor x
x in hoc pẽdet tota virtus iſtius legis.De hoc ſunt opi.in gl.noſtra
Nam Adri,dicebat quod legitimus contradictor eſt ille,qui ha-
bet titulum,ſi tamen habet ſimilem titulo petentis, vt qꝛ profert
aliud ſecundum teſtamentum ſolenne.Et hoc probatur ex litera
ſequentis ver.ſin autez aliquis contradictor.ibi,qui potiora ex le
gitimis modis iura oſtenderit,⁊c.Azo vero dicit indiſtincte legi
timũ contradictorẽ eſſe,quicunque habet tituluz a defuncto,vel
ab alio,ẽt ſi res poſſidebatur tẽpore mortis defuncti, ab ipſo de-
functo.domi.Jac.But.dicebat opinio.Azo.non eſſe veram in eo
qui detinet rem,quam defunctus poſſidebat tẽpore mortis,nam
remedium huius legis eſt quoddam poſſeſſorium,quaſi recuperã
de poſſeſſionis,quaz defunctus habuit tempore mortis,qua ſpo
liatus eſt,ſed ſpoliatus ante omnia eſt reſtituẽdus,vt l.ſi qs ad ſe
fundum ĩ.ad legem Julia.de vi.⁊ ſi per vim.vel alio modo.l.j.⁊ l.
momentanee.infra vnde vi.Unde in l.j.us tituli allegatio ſufficẽ-
ret.Et ita dicebat ipſe, quod tenebant aduocati Bononienſes.
21 Hoc mihi non placet.Siſenim dicamus iſtud eſſe iudicium adipi
ſcende poſ.ꝙ videtur verius,ſicut interdictũ quorum bonorum,
tunc poteſt obijci exceptio dominij.vel alterius iuris , ſi tñ quis
paratus ſit probare incontinẽti,vt habuiſtis no.in l.j.j.quorũ bo
no.⁊ s.l.proxi.Si vero dicamus hoc eſſe interdictũ quaſi recupe

rande poſſeſſionis,ſcilicet vacantis,tūc in tali iudicio poſſunt op
poni exceptiones,que impediunt reſtitutionē,ſi aliquis eſt incōti
nenti paratus probare vt habuiſtis no.j.vnde vi.l.cū querebat.
Ergo patet qꝺ illa regula,qꝺ ſpoliatus ante omnia eſt reſtituen
dus,nō eſt vera in caſu huius.l. vbi quis ſit paratus incōtinēti
probare,⁊c. ¶ Quid ergo dicemus? Aduerte tres caſus. Quan
doqꝫ quis venit ad contradicendum,antequā ſit data licentia de
ingrediendo poſſeſſio. Quandoqꝫ poſt datā licentiā ante ingreſ
ſum. Quandoqꝫ poſt ingreſſuꝫ. Primo caſu eſt aduertēdū, Aut
queris an quis ſit legitimus ꝯtradictor ad impediendū executio
nem,⁊ ſummariā cognitionem,que fit ex oſtēſione teſtamenti,vi
gore huius l. Aut queris an ſit legitimus cōtradictor,nō ad im
pediendū ſolum iſtā ſummariam cognitionē, ſed ad impediēdum
etiam effectū eius,ſcilicet immiſſionē. Primo caſu,aut ille,qui ve
nit ad contradicendū,nō aſſerit ſe poſſidere,ſed dicit prius immit
tendum quā qui poſtulat,⁊ tunc illa ſummaria cognitio non im
peditur,ſed ſummatim de iure vtriuſqꝫ cognoſcitur, ⁊ ille immit
titur, qui potiora iura habet, vt ſ.eo.l.j. Aut comparet aliquis,
qui dicit ſe poſſidere,ideo illū,qui petit,immittendū non eſſe, tūc
ſiquidē producit alium titulū ſimilē titulo petētis,vt puta,aliud
teſtamentū,tunc iudex ſtatim pronūciabit nō eſſe locū huic ſum
marie cognitioni,ex virtute iſtius legis, ſed agendū eſſe ordina
y rio y iudicio, ⁊ illum debere obtinere qui potiora iura habet, vel
probauerit. Ita loquitur opini. Aldrici. Hic eſt caſus in hac l.in
ver.ſinautē aliquis cōtradictor, ⁊c. Uide literā ibi,i iudicio com
petenti,⁊c. Non autē dicit in ſecūdo. Si vero allegat aliū titulū,
tunc iſta ſummaria cognitio nō impediret,ſed ſuper ea de viri
bus iſtius tituli allegati cognoſceretur. Que autē effectum ha
* bet,ſtatim dicā. Scḋo caſu* quādo queritur,an aliquis ſit legiti
mus cōtradictor,quantū ad impediendū miſſione in poſ. ⁊ cogni
tionem ſummariā dico aut quis oſtendit titulū a defuncto,vel ab
herede,⁊ tūc ſine dubio impeditur miſſio,vt l.j.j.quo.le.⁊ ff.quo.
lega.l.j.§.rediguntur. Aut allegat titulū, ⁊ idē habet poſſeſſionē
ab alio,quā a defuncto,tūc ſiquidē habet poſſeſſionē ante mortē
defuncti,eſt legitimus cōtradictor,vt hic,ibi earū rerum, que te
ſtatoris mortis tempore fuerūt,⁊c. Si vero allegat poſſeſſionem
poſt mortē defuncti,[3] tunc ſi quidem probet poſſeſſionē,vel titu
3 lum ſolū,non eſt legitimus cōtradictor,qꝛ per hoc nō excluditur
ius agētis. Sed ſi probaret poſſeſſionē ⁊ titulum, forte probaret
ſe vel authorē ſuum fuiſſe dominū, tunc eſſet legitimus contra
dictor, ⁊ impediretur miſſio,qꝛ in hoc iudicio pōt oppōi exce
ptio,dolo facis,vt ſ.dixi,⁊ l.proxi.ſ.not. tamen qꝺ ab initio non
eſt admittendus ad probandū,niſi ſit paratus probare inconti
nenti,vt ſupra dixi. Si vero probat titulū, ⁊ poſſeſſionē, vtrū de
functus poſſederit tēpore mortis,vel nō,dubitatur,tūc non eſſet
mittendus,nō propter contradictionē aduerſarij tantum,ſed qꝛ
a'a heres nō probat illud[aa],qꝺ eſt cauſa ſue intentionis,ſcilicet de
functū poſſediſſe tēpore mortis,qꝺ requiritur a lege. Quandoqꝫ
quis venit poſt iuſſum de mittendo ante miſſione,tunc ſi quidem
ipſe fuit citatus,hic eſt aduertendū. Si enim primus iuſſus fuit
factus citata parte,tūc ſi ſuperuenit quidā tertius non citatus,
puta aliquis,qui dicit ſe heredē,⁊ ſe potius mittendū,quā illuꝫ,
pro quo pronunciatum eſt,dico qꝺ eſt retardanda,⁊ de iuribus
iſtius cōtradictoris erit cognoſcendū,vt l.ita tamen.§. quoties.
ad Treb.⁊ ibi dixi. Facit extra,de teſtamēti.c.veniens. ⁊ ibi per
Inn. Quandoqꝫ tēpore primi iuſſus nullus eſt citatus,⁊ tūc idē
multo magis,qꝺ audiatur ille cōtradictor ſuperueniens, ille ve
ro,qui fuit citatus tēpore primi iuſſus, ſi quidē cōparuit, ⁊ eius
contradictio fuit repulſa,non eſt dubiū,qꝺ non poteſt audiri,cū
nec poſſit appellari in hoc iudicio momētanee poſſeſſionis, ſed ſi
ex ſua cōtumacia,talis licentia fuiſſet cōceſſa,tunc ipſe, veniens
audiretur refectis expēſis,ſecundū formā auth. ⁊ qui iurat.j.de
bono.auth.iudi poſ. Quādoqꝫ cōtradictor apparet poſt miſſio
nem iam factā.⁊ hic aduerte. Quandoqꝫ nō venit directo ad con
tradicendū prime immiſſioni, ſed ipſe principaliter poſtulat ſe
mitti.apportans ſuū teſtamentū, tunc ille primo miſſus audire
tur ſecundū cōtradictionem legitimaꝫ,ſcḋm ea.que ſ.dicta ſunt.
Si vero venit directo petēs caſſari illā immiſſionem iam factam
ſi quidē allegat ſe poſſediſſe,⁊ citatū non eſſe,ſtatim illa ſententia
pronūciabitur nulla,tanqꝫ poſſeſſore non citato,vt l.meminerint.
j.vnde vi.⁊ ſi per vim vel alio modo.l.ſi. Si vero nō allegat ſe poſ
ſediſſe,vel dicit ſe poſſediſſe,tamē fuit citatus,tūc ſi quidē allegat
aliquid,'quod eſt excluſiuū beneficij iſtius cōſtitutionis,vt quia
dicit teſtamentū,cuius vigore facta eſt immiſſio,habuiſſe vitium
* viſibile,vel dicit teſtatorē,non poſſediſſe tēpore mortis*, tunc im
miſſio irritabitur,vt l.j.§.hec verba. ne vis fiat ei.l. cum vero.§.
ſubuētum.ff.de fideic.li.⁊ l.Fulcini⁹.§.qꝺ ſi in diē.qui.ex cauſ.in
poſ.ea.⁊ in hac contradictione non erit neceſſarius libellus, ſed
procedetur ſummarie iudicis officio ſecundum formam l. a diuo
Pio.§.ſi ſuper rebus.ff.de re iud. Si vero non allegaret aliquid,
quod eſſet excluſiuum iuris agētis,tunc non fieret reuocatio. Sꝫ
ſi quidem ius haberet,deberet recurri ad iudicium petitorium,
⁊ ordinarium. Dices tu, quomodo, ſi fuit citatus, ⁊ contumax,
poſtea auditur aliquo modo,nonne iſtud eſt contra l.ſi eo tempo
re.j.de remiſ.pi.? Reſpon.ibi vterqꝫ creditorum habebat ius,ſed
vnius ius erat potentius alio,hic vero vnus ius habebat,alius
non,vnde per contumaciam non videtur ei ius conceſſum quod
22 non habet,⁊c. Quero,vtrū fideicommiſſarius vniuerſalis ſit legi
timus contradictor. Gl. hic videtur dicere qꝺ ſic, Tu dic breui
ter. Aut fidei cōmiſſarius nō poſſidet, ⁊ nō eſt legitimus contra
dictor,vt ff.ad Trebel.l.filiam fratrib. Aut poſſidet, ⁊ tunc aut
eſt paratus de iure fideicommiſſi probare incontinenti, ⁊ eſt legi
timus cōtradictor. Ita debet intelligi iſta gl.⁊ ar.eius,quod no.
ſ.eo l.proxi. Aut non eſt paratus incontinenti probare,⁊ tūc ſe
cus,vt ſ.l.proxi.⁊ no.in d.l.filiam fratribus.ff.ad Treb. Quero,
23 †quid ſi comparet alius. cum alio teſtamento eodem die ſcripto,
nec apparet de prioritate,vel poſterioritate, Gl.format hic iſtā
queſtionem ſuper verbo , miſſus. ⁊ clarius dicit ff.de bonorum
poſſeſſione ſecundum tabul. l.j.§.j.per Rofred.in titulo,de bo
norum poſſeſſione ſecundum tabu.per Cyn. Dic plenius. vt dixi
24 in dicto.§.j. ¶ Ultimo† dicit hic tex.⁊ eam cum teſtificatione pu
blicarum perſonarum accipiat, ⁊c. Ex quo nota. quod ille qui
poſſidet ex licentia iudicis,debet probare immiſſionem per publi
cum inſtrumentum, nec videtur quod ſufficiat probare per te
ſtes,vt hic dicit text.ſicut cetera acta debēt probari per ſcriptu
bb ram[bb],vt ca.qm̄ ꝫ,extra de probat. Uidiſtis ſ.de arb.l.[illegible]

ADDITIONES.

a P. PAV.P. ¶ Sinautē aliquis. An vt officiū huius l.habeat lo
cum in eccleſia vel monaſterio nondū cōſtructo,ſed ad cōſtruen
dū inſtituto ab herede vel eius nomine antequā cōſtruat̄ poſſit
peti miſſio in poſſeſſionē ex hoc edicto,vide Ang.ſimpliciter.cōſ.
cxxviij.in j.dubio.ibi pulchre loquitur. Itē qꝺ iſtud beneficiū cō
petat etiā curatori dato bonis,vide Ale. in cōſ.iiij.in ij.vol. Itē
no.qꝺ tantū operatur exiſtētia ſui heredis,quātū ad hoc vt qs
mitti debeat in poſſeſſionē quantū operat̄ beneficiū hu⁹ l.ex te
ſtamēto,nunqd autē beneficiū hu⁹ l.habeat locū in feudis, vide
bal.in c.j.an agnat.vel filius Alex.hic in fi.Jaſ.⁊ alij. Item quod
ſtante ſtatu,qꝺ poſſeſſio cōtinuaretur in heredē an poſſit veniēs
ab inteſ.mitti in poſ.ex hoc edicto vide q̄ ſcripſi l.cū heredes.ff.
de acqui.poſ.ad bar.ibi etiā preced.cū deciſionibus bal. habes,
Item quid ſi aſſerat de inſtrumentis teſtamenti quorū vnuꝫ eſſet
cancellatum,alud non,an habeat locū hoc edictū vide Bal.cōſ.
xxiiij.in iiij.parte vbi etiam quid ſi protocollum eſſet cancellatū.
b ¶ Cancellatio. Adde videndum Bal.in terminis conſ.xj.incip.
punctus.ij.lib.
c P.PAV.P. ¶ Non ſuſpecto. Uide Jaſ.in l.ſi vnus.ſ.de teſt.
d P.PAV.P. ¶ Dicitur hic. An autem ſufficeret probare añ morte
fuiſſe poſſeſſum per defunctum vide que dicit Are.cōſi.cij.qui ta
men loquitur in petitione hereditatis,in iſto autē remedio con
trario contrarium videt̄ velle Bar.hic vt ponit ipſe Are.in l.
ponius.§.acceſſiones.ff.de acqui.poſ.
e ¶ Officium iudi. Adde qꝺ idem tenet Bal.hic in vj.q.princip.
Pau.de ca.Sali.⁊ Alex.⁊ vide Spe.in ti.de teſt.§.ſequitur.
viti.ſequitur.cum duobus ver.ſeq.
f P.PAV.P. ¶ Secundo. An aūt habeat locū in veniente ab in
ſtato ſi ſtet ſtatutū qꝺ poſſeſſio continuetur in herede ipſo
vide Com.ſentientem qꝺ ſic,conſi.xliij.ad fi. Et qꝺ filius
tes ab inteſtato poſſit petere ſe mitti in poſſeſſionē ex offi
cut ſi eſſet in teſtamēto inſtitut⁹ propter fraternitatē, vide
in conſ.j.de contro.inter maſcul.quid ſi poſſeſſio vacat iſta lex
hꝫ locum in venientibus ab inteſtato,vide Are.hic. ¶ Scḋo que
ro. Adde qꝺ cum deciſione Bal.dicit Pau.de caſ.tranſire docet
rationibus,de quib.per Bar.ſꝫ an filius inſtitutus in legitima
habeat bñficium huius l. Bal.tenuit qꝺ ſic,ſicut hꝫ vtile actio
nem fa. erciſ.vt l.ij.§.ſi quarto.fa.erciſ.⁊ vide Spe.⁊ Jo.an.in ad
di.in ti.de teſt.§.ſi.⁊ ver.ſed nunqd is. Bal.conſi.xxvij.v.lib.an
an poſſit cedi ſi ſemel poſſederit ⁊ fuerit intromiſſus per
qꝛ inordinate procedit,an habeat beneficium huius l.⁊ qꝺ iſtud
poſſeſſorium eſt,non ſolum adipiſcende ſed confirmande,⁊ con
tinuande,multa pulchra ibi vide.
g POMA. ¶ Tu vero dicas. Uide Ang.conſ.iiij.vol.ij.ibi
cie tangit,qñ ſit reſtitutio ipſo iure,de quo.j.p Bar.⁊ vide
conſ.xl.vol.iij.⁊ vide Are.conſi.xxxvij.
h ¶ Uniuerſali. Adde Bartolum conſi.inci.in curia capit
in conſi.inci.miſſus. Ang.conſ.cxxxvij.inci.in deci.⁊c.premi
euidentiam.
i ¶ Queritur. Adde eundē Bar.conſ.inci.viſa quadam petitione
per ſer Cechum.
k POMA. ¶ Queritur vtrū ſubſtituto. In fideic. nō habeat locū
beneficium huius l.vt per Bartol.conſi.xcj.alias ix.incip.in no
mine

mine Domini amen.

l POMA. ¶ ¶ Subſtitutio pupillariter. An beneficium huius legis habeat locũ in cauſa inteſtati. vide eũ, cõſi. xliij. ad iſtã l. ꝛ Ro. ccxxxv. Et an beneficiũ huius legis habeat locũ in ſubſtituto vulgariter aut compendioſe aut fideicommiſ. vide Bart. cõſil. v. incip. viſa quadam.

m ¶ Reſpondeo. Adde quod Raph. Fulg. dicit quod non probatur opi. Bar. in dicta l. ij. quod putat debere probari, ſaltẽ de iuramento calumnie, vt in caſu l. pe. §. ti. j. qui caſus ſecundum ipſum equiparatur iſti l. quiſquis. ĩ. quorũ app. non reci. Alex. etiam dicit, quod requiritur aliqualis probatio. Tu vide Bald. conſi. xxvj. iij. lib. Sed quid ſi teſtator poſſedit, an heres nõ poſſedit, an heres heredis poſſit petere ſe in illius poſſeſſionem mitti? Spe. quod ſic. in ti. de teſte. §. fi. verſi. pen.

n ¶ Epiſcopo. Vide etiã per Bal. in addit. Spec. in tit. de teſte. in fi. ꝛ in l. ſi quis ad declinandã. §. de epiſ. ꝛ cler. Quid autẽ in filio inſtituto iuxta caſuz. l. iij. §. de inof. teſt. bal. ibi tenet qꝺ ſic. Et ad bar. hic adde tu Alex. de Imo in conſi. iiij. verſi. retẽta. in ij. vol.

o POMA. ¶ Sumus expediti. An autem iſta lex habeat locum in cauſa inteſtati. vide eum conſi. xliiij. ꝛ Rom. conſi. ccxxxv.

p ¶ Satis placet. Adde hoc verũ ſecundum Pet. Cy. Ang. Fulg. Pau. de Caſt. nõ cõparente cõtradictore, qꝛ nõ eſt pars cui detur, ſed vbi cõparet cõtradictor, teneat offerre libellũ, iuxta aut. offeratur. §. de litis conteſt. ꝛ Alle. ꝛ Cy. gl. in l. ij. §. dies. ff. quis ordo in bono. poſſ. ſer. ꝛ Fulg. dicitur facere iſtũ text. ibi competenti iudicio. Et ita Alex. dicit tenere etiã Inn. in ca. j. de lib. ob. Spe. in tit. de lib. cõcep. §. nũc dicendũ. verſi. xxvij. quibꝰ omnibus etiã adde qꝺ idẽ tenet Bal. conſil. cxiij. incip. licet filia. iij. lib. Et an ſit neceſſe iurare de calum. Ioã. And. poſt Spe. in addi. in tit. de teſt. §. fi. ꝛ verſi. ſed nũquid refert Mar. Sil. tenuiſſe idem, quod Spe. quod ſic, etiã ſi non appareat legitimus cõtradictor.

q ¶ Citanda Adde vt per Pau. de Caſt. ꝛ Alex. ꝛ quod pulchre conſuluit Bald. conſi. xxv. iij. lib. Adde, ꝛ vide Alex. de Imo. in conſil. v. in ij. volum.

r P. PAV. P. ¶ Poſſet cõcedi. Ideo ſi poſſet, debet reuocari de facto ſicut de facto fuit cõceſſa. ad qꝺ vide q̃ habes ad Bar. in l. iuſte poſſidere. ff. de acqui. poſ. aduerte tñ. qꝛ poteſt ille cui conceſſa eſt licẽtia nõ citato poſſeſſore quãdo cõparet poſſeſſor petẽs eam reuocari petere vt illa cõfirmetur vel de nouo concedatur probatio, quod etiam in caſu in quo de nouo cõcedi debeat vide Alex. late in l. ſi finita in princ. ff. de dam. infec. in gl. in verbo liberetur. poſt Ange. vide Iaſ. in l. ſi pacto quo penam. C. de pac. Ale. in l. j. §. de carbo. edi. vbi etiam habes maxime in l. ſi finita. per Alex. an confirmari debeat illa prima licentia nulla, an vero de nouo cõcedi, ꝛ concludit qꝺ poteſt illa nulla confirmari. vide per eum.

s ¶ Nuncupatiuo. Nota adde quod cum glo. tranſit Iac. But. Bal. Ange. ꝛ Sal. Bal. ꝛ Iaco. But. in l. fi. ĩ. de fideicõm. Spec. ꝛ Io. And. in addi. in tit. de teſte. §. fi. ver. quid de nuncupatiuo, tamen vide Bald. conſi. ccvij. lib. j.

t ¶ Imperfecto. adde quod Spec. idẽ tenet in tit. de teſt. §. fi. ver. quid ſi filius. Ioan. And. ibi, in add. dicit quod Iac. ꝛ Bal. dicebant quod cum pater teſtatur inter filios, in actu de l. hac conſultiſſima. quod illa voluntas ſeruatur non vt teſtamentum, ſed vt quedam diuiſio. l. fi. §. fami. erciſ. ꝛ ita tranſit.

v P. PAV. P. ¶ Hec lex. An remedium huius l. habeat locum in bono. poſ. vide late Barb. in rub. C. qui admitt.

x P. PAV. P. ¶ Legitimus contradictor. Quis dicatur legitimus contradictor ꝛ an eo ipſo quod quis citatur, dicatur legitimus contradictor, Vide in Bartol. in verſicu. contradictor, vbi habes multa pulchra.

y ¶ Ordinario iudicio. Adde Petr. de Ancha. conſil. ccxi. ꝛ ſeq. An autem beneficium huius legis competat pro rebus incorporalibus, ꝛ an cum filia heres inſtituta a patre vaſallo in omnibus bonis ſi petat ſe mitti in poſſ. bon. feu. agnati ſint legitimi cõtradictores, vide Ioan. And. in addi. ad Spec. in tit. de teſt. §. fi. ver pe. in fin. addi. vbi refert. Guli. de ſuza. hic.

*CLAVD. DE SEISS. Secundo caſu. Iſtud intellige ꝛ limita niſi probaretur de antiquiori poſſeſſione iſtius defuncti. ꝛ iſte contradictor nõ probaret de aliqua cauſa ſue poſſeſſionis. ita declarat Alex. conſ. xxxiij. vol. iij.

z POMA. ¶ Defunctꝰ. Vide Alex. conſi. iiij. vol. ij. ꝛ xc. eod. vol. ꝛ ad hec etiam Bal. in rub. de cauſa poſ. ꝛ proprie. vbi ponit. an intentanti remediũ huius legis poſſit opponi exceptio dominũ, maxime ſtante ſtatuto. qꝺ confeſſio defuncti. ꝛc. ꝛ Alex. cj. volu. v. vbi ponit. an dicens teſtamentum nullum, vel falſum, ſit legitimus contradictor.

aa P. PAV. P. ¶ Non probat illud. ꝛ ideo videtur dicendum quod non ſufficeret probare defunctũ poſſediſſe in vita ſua, nec hic videtur habere locum reg. l. ſi poſſidetis. C. de probat. ita ponderat Aret. bar. velle hic in l. pomponius. §. acceſſiones. de acquir. poſ. ad Barto. in l. iſta. §. fin.

*CLAVD. DE SEISS. ¶ Tempore mortis. Contra hoc videt quod idem Bar. dicit in l. Pomponius. in fi. ff. de acquir. poſſeſſ. ꝛ ibi vide Areti. ꝛ aliquid per eundem in l. j. §. fi. de verb. oblig.

bb POMA. ¶ Per ſcripturam. Similiter commiſſio data familie ipſius iudicis, ſi ſit faciẽda aliqua executio realis, ſeu perſonalis, nõ valet, niſi ſit in ſcriptis. Ita Bald. in c. cũ parati. de appel. per tex. in l. miſſi. C. de exact. tribu. lib. x. ꝛ multa alia notabi. circa hoc caſus in qbus requirit ſcriptura. poſuit Deciꝰ in l. pactũ, qꝺ bona fide. C. de pac. vbi tangunt doc. ꝛ plene Rom. ſingu. ſuo vj.

Si quis aliquem teſtari prohibuerit, vel coegerit. Rubr. XXXIIII.

¶ Cõtinua vt in gl. vel aliter. Dictũ eſt §. de acqui. here. verum quia quandoque hereditas acquiſita aufertur ab herede, vt ab indigno, ideo ſequit videre de his qui. vt indi. Sꝫ qꝛ vna eſt cauſa ſpecialitatis quare quis reputatur indignus, ſcilicet ſi quis

a aliquẽ teſtari prohibuerit, vel coegerit, ideo de iſta premittit.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Si quis aliquem. Circa hãc materiam adde quod ſi aliquis volebat me ſubſtituere heredẽ, vel aliquid mihi relinquere ꝛ tamen prohibuiſti, teneris mihi ad omne dãnum ꝛ intereſſe, ita Paul. de Caſtr. ꝛ Alex. per illũ tex. ibi in l. edicti. §. quandoque. ff. de condic. ob cauſam. docto. Ange. in l. iiij. ff. de inoffic. teſta. de qua non meminit etiam Cepol. cautel. lxiiij. ſed allegat Angel. in l. fi. ff. de eo. ꝛ voluit Ang. in dicta l. iiij. quod etiã ſi bonis verbis eũ induxiſſet quod tenetur mihi, ad qꝺ facit glo. in c. quiſque. lo vlti. xij. q. contrarium tamen dicit Bar. in l. Lucius. §. ſempronio. ff. de lega. ij. vide quomodo teneatur ille qui prohibet aliquẽ teſtari. Ant. de But. cõſi. lxxviij. incip. inquãtũ Paulus, vbi concludit quod poſſit actione de dolo teneri ad intereſſe ei cui nocuit. vide aliqua in materia ad Bar. in rub. ff. eod. tit. in l. fin. An autẽ poſſit agi ad penã de qua in auth. vt nulli iudi. §. penul. ponit Anto. de But. in d. conſil. vide ad Bar. in l. j. ĩ. eo. Itẽ in materia vide Barb. in ca. ij. de pecu. cle. quãdo quis inducit aliquem ad ibi relinquendum qꝺ alij erat relicturus, vide etiam in materia Iaſ. in l. de die. §. quanquam. ff. de condic. ob cauſ.

LEX I

1 ☞ Pena prohibentis aliquem teſtari, extraordinaria eſt, arbitrio iudicis.

C. Iulii. Qui aliquem teſtari prohibuerit, vel coegerit criminaliter puniturꝛ hereditas ei vt ab indigno aufertur. hoc dicit cum l. ſeq. ¶ Circã iſtã

1 l. quero † que eſt pena iſtius compellentis aliquem ad teſtãdum. Glo. reſpondet, ꝛ bene, pena extraordinaria arbitrio iudicis cuꝫ pena non ſit limitata, vt l. ſanctio legum. ff. de pen. ꝛ quod ibi not.

2 † Secundo quero, circa iſtam legem, que eſt iſta actio ciuilis? Reſpon. de duplici ciuili põt intelligi. Primo de petitione hereditatis, per quam hereditas defertur in fiſcum, vt videbitis. ĩ. ti. j. l. j. Itẽ poteſt intelligi de actione, que datur ad duplũ ei, cui teſtator

a relinquere volebat, de qua habes in auth. vt nulli iud. §. ꝛ hoc puenit. ꝛ nota. per doc. §. arbi. tute. l. quicquid.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Vt nulli Iudicũ. An iſta pena ſolũ procedat in adminiſtratore ciuitatis de quo loquitur tex. in illo §. pen. an vero in quolibet prohibẽte, vide omnino Iaſ. hic poſt prin. concludentem qꝺ habeat locum in quolibet prohibẽte, ſed de hoc dubitat Ant. de bu. ꝛ ſentit contrarium conſi. lxx. inci. in quantum.

LEX II.

Eos qui. Opp. ꝛ videt quod hereditas non applicet fiſco. ff. e. l. ij. §. fratris. So. quandoqꝫ aliquis impedimentum preſtitit alicui, vt non faciat teſtamentum, tunc ſi quidẽ eſt proximior in gradu, qui ſuccedit ab inteſtato, auferẽ ab eo hereditas, ꝛ applicatur fiſco, vt hic. Si vero erat vlterior, ꝛ alius eũ precedebat, non applicatur hereditas fiſco, vt l. contraria. Si vero compulit aliquem ad teſtandũ. ſi quidem fecit ſeipſam inſtitui, non eſt dubiũ, quin applicetur hereditas fiſco, vt l. proxi. ꝛ ff. eod. l. j. ꝛ ff. his quib. vt indi. l. ſi ſcriptis. Sin autẽ fecit aliũ inſtitui. tũc eſt queſtio. vtrum ab illo auferatur hereditas, tãquam ab indigno. Hugo tenet hic quod non. Gl. ff. eo. ſuper Rub. tenet contrarium, ꝛ illam tenet ibi Dy. ꝛ hic Pe. ꝛ Cy. ꝛc.

LEX III.

a Iudicium. Licet blanditijs prouocare teſtãtem, vt ſibi prouideat. hoc dicit. Vide plene glo. ibi, ꝛ de inoffi. teſta. l. non eſt. Sed ibi circa prohibita. hic circa permiſſa. ibi l. ij. ꝛ ix. in princip. ſed ibi conſtante matrimonio, ne alter efficiatur paup-